

DISPOZIȚII COMUNE
2013

CUPRINS

PARTEA I - DISPOZIȚII LEGALE ȘI ADMINISTRATIVE	4
Articolul 1 - Referințe	4
Articolul 2 - Serviciul responsabil din cadrul Comisiei și corespondența cu acesta	4
Articolul 3 - Participanți.....	5
Articolul 4 - Rolul și obligațiile beneficiarului coordonator.....	5
Articolul 5 - Rolul și obligațiile beneficiarilor asociați.....	6
Articolul 6 - Obligații comune pentru beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați.....	7
Articolul 7 - Cofinanțatorii proiectului	8
Articolul 8 - Subcontractanții	8
Articolul 9 - Rolul echipelor externe de monitorizare	9
Articolul 10 - Răspundere civilă	9
Articolul 11 - Conflicte de interese	9
Articolul 12 - Rapoartele tehnice de activitate.....	9
Articolul 13 - Acțiuni de comunicare, publicitate privind sprijinul Uniunii și produse audiovizuale	11
Articolul 14 - Date spațiale	12
Articolul 15 - Modificarea acordului de finanțare.....	12
Articolul 16 - Întârzierea execuției.....	13
Articolul 17 - Amânarea datei de finalizare a proiectului	13
Articolul 18 - Rezilierea acordului de finanțare.....	13
Articolul 19 - Confidențialitate	17
Articolul 20 - Protecția datelor.....	17
Articolul 21 - Proprietatea asupra rezultatelor și exploatarea acestora	17
Articolul 22 - Dreptul aplicabil și instanța competentă.....	18
PARTEA II - Dispoziții financiare.....	19
Articolul 23 - Contribuția financiară a Uniunii la proiect.....	19
Articolul 24 - Costuri eligibile	20
Articolul 25 - Achiziționarea de terenuri/drepturi, leasing de terenuri	23
Articolul 26 - Costuri neeligibile	24
Articolul 27 - Sancțiuni financiare	26
Articolul 28 - Metode de plată	26

Articolul 29 - Declarația financiară.....	29
Articolul 30 - Taxa pe valoarea adăugată.....	30
Articolul 31 - Audit financiar independent	30
Articolul 32 - Audit realizat de instituțiile UE.....	30
Articolul 33 - Ajutoare de stat.....	31

DISPOZIȚII COMUNE

PARTEA I - Dispoziții legale și administrative

Articolul 1 - Referințe

Toate proiectele LIFE+ se derulează în conformitate cu următoarele, în ordinea prevalenței:

- Regulamentul (CE) nr. 614/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 mai 2007 (LIFE+)¹,
- dispozițiile speciale ale acordului de finanțare,
- prezentele dispoziții comune, care fac parte integrantă din acordul de finanțare, și
- descrierea proiectului (denumit în continuare „proiectul”) prevăzută în anexa I și în celelalte anexe, care face parte integrantă din acordul de finanțare.

Articolul 2 - Serviciul responsabil din cadrul Comisiei și corespondența cu acesta

- 2.1 În scopul punerii în aplicare a dispozițiilor stabilite mai jos, Comisia este reprezentată de Direcția Generală Mediu, în persoana ordonatorului său de credite sau a ordonatorului său de credite subdelegat.
- 2.2 Toată corespondența trebuie să includă numărul de identificare și titlul proiectului și trebuie trimisă la următoarea adresă:

Proiecte LIFE+ privind natura și biodiversitatea, proiecte LIFE+ privind acțiuni de informare și comunicare care se referă la aspecte de natură și de biodiversitate:

European Commission

Directorate-General Environment

Unit ENV.E.3 - BU-9 3/51

B - 1049 Bruxelles

Proiecte LIFE+ privind guvernarea și politici de mediu, proiecte LIFE+ privind acțiuni de informare și comunicare care nu se referă la aspecte de natură și de biodiversitate:

European Commission

Directorate-General Environment

Unit ENV.E.4 - BU-9 3/06

B - 1049 Bruxelles

¹ JO L 149, 9.6.2007, p. 1.

O copie a întregii corespondențe trebuie trimisă echipei externe de monitorizare desemnate de Comisie.

Correspondența este considerată primită de către Comisie la data la care este înregistrată în mod oficial de unitatea responsabilă din cadrul Comisiei, menționată mai sus.

Articolul 3 - Participanți

La proiectele LIFE+ pot participa patru tipuri de „participanți”, clasificați în funcție de rolurile și obligațiile lor:

- beneficiarul coordonator,
- beneficiarul asociat (beneficiarii asociați),
- cofinanțatorul (cofinanțatorii) și
- subcontractantul (subcontractanții).

Articolul 4 - Rolul și obligațiile beneficiarului coordonator

4.1 Beneficiarul coordonator trebuie:

- (a) să monitorizeze implementarea acțiunii în conformitate cu acordul de finanțare;
- (b) să fie intermediarul tuturor actelor de comunicare între beneficiari și Comisie, cu excepția cazului în care se prevede altfel în acordul de finanțare; în special, beneficiarul coordonator trebuie:
 - (i) să pună imediat la dispoziția Comisiei informațiile referitoare la orice modificare a denumirii, adresei, reprezentantului legal, precum și a situației juridice, financiare, tehnice, organizaționale sau de proprietate a oricărui dintre beneficiari;
 - (ii) să poarte responsabilitatea pentru punerea la dispoziția Comisiei a tuturor documentelor și informațiilor care ar putea fi necesare în temeiul acordului de finanțare, cu excepția cazului în care se prevede altfel în acordul de finanțare; în cazul în care se solicită informații de la ceilalți beneficiari, beneficiarul coordonator trebuie să poarte responsabilitatea pentru obținerea și verificarea acestor informații înainte de a le transmite Comisiei;
- (c) să fie singurul participant care raportează direct Comisiei cu privire la progresele tehnice și financiare ale proiectului. Prin urmare, beneficiarul coordonator trebuie să întocmească cererile de plată și să pună la dispoziția Comisiei toate rapoartele necesare, în conformitate cu articolul 12;

- (d) să ia măsurile necesare pentru a furniza toate garanțiile financiare solicitate în temeiul acordului de finanțare;
- (e) să fie unicul destinatar al plăților în numele tuturor beneficiarilor; beneficiarul coordonator trebuie să se asigure că sunt efectuate toate plățile corespunzătoare către ceilalți beneficiari, fără întârzieri nejustificate și în conformitate cu acordurile încheiate cu beneficiarii asociați, astfel cum se prevede la articolul 4.4.
- (f) să poarte responsabilitatea pentru furnizarea tuturor documentelor necesare în cazul verificărilor și auditurilor inițiate înainte de plata finală în conformitate cu articolul 32.

Beneficiarul coordonator nu subcontractează nicio parte din responsabilitățile sale de management menționate la punctul 1 literele (a)-(f) către beneficiarii asociați sau către alte părți.

- 4.2 Ori de câte ori un beneficiar asociat/cofinanțator își reduce contribuția financiară, sarcina de a găsi resursele necesare pentru asigurarea implementării corecte a proiectului îi revine beneficiarului coordonator, cu acordul beneficiarilor asociați. Comisia nu își majorează contribuția sau rata cofinanțării în niciun caz.
- 4.3 Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 23, beneficiarul coordonator contribuie financiar la proiect.
- 4.4 Beneficiarul coordonator încheie cu toți beneficiarii asociați acorduri care definesc participarea tehnică și financiară a acestora la proiect. Aceste acorduri trebuie să fie compatibile pe deplin cu acordul de finanțare semnat cu Comisia, să includă o trimitere precisă la prezentele dispoziții comune și să aibă cel puțin conținutul descris în orientările emise de Comisie. Acordurile trebuie semnate de beneficiarul coordonator și de beneficiarii asociați și notificate Comisiei în termen de nouă luni de la data începerii proiectului. Dispozițiile acordului de finanțare, inclusiv mandatele stabilite în anexa I, au prioritate față de orice alt acord între beneficiarul asociat și beneficiarul coordonator care ar putea influența implementarea acordului de finanțare.

Articolul 5 - Rolul și obligațiile beneficiarilor asociați

- 5.1 Fiecare beneficiar asociat trebuie:
 - (a) să informeze imediat beneficiarul coordonator cu privire la orice modificare de care beneficiarul asociat are cunoștință care ar putea afecta sau întârzia implementarea acțiunii;
 - (b) să informeze imediat beneficiarul coordonator cu privire la orice modificare a situației sale juridice, financiare, tehnice, organizaționale sau de proprietate și cu privire la orice modificare a denumirii, adresei sau reprezentantului său legal;
 - (c) să transmită în timp util beneficiarului coordonator:

- (i) datele necesare pentru elaborarea rapoartelor, a declarațiilor financiare și a altor documente prevăzute în acordul de finanțare; cu excepția cazului în care Comisia solicită în mod explicit acest lucru, beneficiarii asociați nu raportează direct Comisiei cu privire la progresele tehnice și financiare ale proiectului.
- (ii) toate documentele necesare în cazul unor audituri sau verificări în conformitate cu articolul 32.
- (iii) orice alte informații care trebuie puse la dispoziția Comisiei în conformitate cu acordul de finanțare, cu excepția cazului în care acordul de finanțare impune ca aceste informații să fie prezentate Comisiei direct de către beneficiarul asociat.

5.2 Fiecare beneficiar asociat trebuie să contribuie financiar la proiect și poate beneficia de contribuția financiară a Comisiei în conformitate cu condițiile stipulate în acordul prevăzut la articolul 4.4.

Articolul 6 - Obligații comune pentru beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați

6.1 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați trebuie:

- (a) să fie responsabili în solidar pentru desfășurarea acțiunii în conformitate cu termenii și condițiile din acordul de finanțare;
- (b) să fie responsabili pentru respectarea oricărei obligații juridice care le revine în comun sau individual.

6.2 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați țin registre contabile actualizate, în conformitate cu convențiile contabile uzuale impuse de lege și de reglementările existente. În scopul urmăririi cheltuielilor și veniturilor, se instituie un sistem de contabilitate analitică (contabilitate pe centre de costuri). Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați păstrează, pe durata proiectului și timp de cel puțin cinci ani de la efectuarea ultimei plăți, toate documentele justificative corespunzătoare pentru toate cheltuielile și veniturile proiectului raportate Comisiei, precum documente de licitație, facturi, ordine de achiziție, dovezi de plată, fișe de salariu, fișe de pontaj și orice alte documente utilizate la calcularea și prezentarea costurilor. Aceste documente trebuie să fie clare și precise și trebuie prezentate Comisiei la cerere. Beneficiarul coordonator păstrează copii ale tuturor documentelor justificative ale tuturor beneficiarilor asociați.

6.3 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați se asigură că toate facturile conțin o trimitere clară la proiect, care le leagă de sistemul de contabilitate analitică.

6.4 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați asigură faptul că sprijinul Uniunii este făcut public, în conformitate cu articolul 13.

6.5 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați își împărtășesc liber cunoștințele necesare pentru implementarea proiectului.

6.6 Beneficiarul coordonator nu acționează, în cadrul proiectului, ca subcontractant sau ca furnizor pentru beneficiarii asociați. Beneficiarii asociați nu acționează, în

cadrul proiectului, ca subcontractanți sau ca furnizori pentru beneficiarul coordonator sau pentru alți beneficiari asociați.

- 6.7 În cazul proiectelor LIFE+ Natură și al proiectelor LIFE+ Biodiversitate, beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați au obligația să informeze Comisia cu privire la orice activitate a unor părți terțe care ar putea avea un impact negativ semnificativ asupra siturilor/speciilor vizate de proiect și, după caz, să ia măsuri pentru a convinge părțile terțe să se abțină de la astfel de activități.

Articolul 7 - Cofinanțatorii proiectului

- 7.1 Cofinanțatorii contribuie doar financiar la proiect, nu sunt direct implicați în implementarea tehnică a proiectului și nu beneficiază de finanțarea din partea Uniunii.
- 7.2 Beneficiarul coordonator și/sau beneficiarii săi asociați încheie cu cofinanțatorii orice acorduri necesare pentru a asigura cofinanțarea, cu condiția ca acestea să nu încalce obligațiile beneficiarului coordonator și/sau ale beneficiarilor asociați prevăzute de acordul de finanțare.

Articolul 8 - Subcontractanții

- 8.1 În cazul în care punerea în aplicare a acțiunilor necesită achiziția de servicii pentru sarcini specifice cu durată fixă sau achiziționarea de bunuri de folosință îndelungată, proiectul poate include subcontractanți, care nu sunt considerați beneficiari asociați. Beneficiarii atribuie contractul ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic sau, după caz, ofertei care prezintă cel mai mic preț. Atunci când selectează ofertele, ei trebuie să evite orice conflict de interese.
- 8.2 Subcontractanții nu investesc financiar în proiect și, prin urmare, nu beneficiază de niciun drept de proprietate intelectuală care decurge direct din proiect.
- 8.3 Orice beneficiar coordonator/beneficiar asociat public trebuie să atribuie subcontracte în conformitate cu normele aplicabile licitațiilor publice și cu directivele Uniunii privind procedurile de licitație publică.

Pentru contractele care depășesc 125 000 EUR, orice beneficiar coordonator/beneficiar asociat privat trebuie să solicite oferte concurente din partea unor potențiali subcontractanți; atunci când face acest lucru, beneficiarul trebuie să respecte principiile de transparență și de tratament egal al potențialilor subcontractanți.

- 8.4 Beneficiarii se asigură că
- (a) toate facturile emise de subcontractanți conțin o trimitere clară la proiectul LIFE+ (numărul și titlul sau titlul scurt) și la comanda/subcontractul emis(ă) de beneficiari;
 - (b) toate facturile emise de subcontractanți trebuie să fie suficient de detaliate pentru a permite identificarea individuală a tuturor articolelor care fac obiectul serviciului furnizat (adică descrierea clară și costul fiecărui articol);
 - (c) condițiile care li se aplică în temeiul articolelor 10, 11, 19 și 32 se aplică, de asemenea, și subcontractanților.

Articolul 9 - Rolul echipelor externe de monitorizare

- 9.1 În activitatea sa de monitorizare a proiectului, Comisia este asistată de echipe externe de monitorizare. Echipele de monitorizare urmăresc și evaluează progresele proiectului și coerența acestuia cu costurile suportate. Aceste echipe acționează strict în calitate de organisme consultative pe lângă Comisie și sunt independente de proiect, verificând modul de implementare a proiectului și furnizând evaluări ale rapoartelor prezentate Comisiei.
- 9.2 Echipele de monitorizare nu sunt autorizate să ia nicio decizie în numele Comisiei. O recomandare sau o declarație a echipelor de monitorizare prezentată beneficiarului coordonator sau beneficiarilor asociați nu poate fi interpretată ca reprezentând poziția Comisiei.
- 9.3 Echipele externe de monitorizare acționează în temeiul aceluiași norme de confidențialitate ca cele stabilite între participanții la proiect și Comisie (prevăzute la articolul 19).

Articolul 10 - Răspundere civilă

- 10.1 În nicio situație și pentru niciun motiv, Comisia nu poate fi considerată răspunzătoare în caz de reclamații care decurg din acordul de finanțare cu privire la pagube sau vătămări corporale produse pe durata derulării proiectului. Comisia nu acceptă nicio cerere de despăgubire sau de rambursare care însoțește o astfel de reclamație.
- 10.2 Beneficiarii exonerează Comisia de orice răspundere legată de relația cu ceilalți beneficiari sau de acordurile semnate între ei în acest context.
- 10.3 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați sunt singurii responsabili în raport cu terții, inclusiv în ceea ce privește pagubele de orice fel suferite de aceștia pe durata derulării proiectului.

Articolul 11 - Conflicte de interese

- 11.1 Beneficiarul coordonator și toți beneficiarii asociați se angajează să ia toate măsurile necesare în vederea prevenirii oricărui risc de conflicte de interese care ar putea afecta execuția imparțială și obiectivă a acordului de finanțare. Astfel de conflicte de interese ar putea apărea în special ca urmare a unui interes economic, a afinităților de natură politică sau națională, din motive de natură familială sau emoțională sau din orice alte interese comune.
- 11.2 Orice situație care reprezintă un conflict de interese sau care ar putea duce la un conflict de interese pe durata execuției acordului de finanțare trebuie adusă fără întârziere în atenția Comisiei, în scris. Beneficiarul coordonator și toți beneficiarii asociați trebuie să ia imediat măsurile necesare pentru remediarea situației. Comisia își rezervă dreptul de a verifica adecvarea măsurilor luate și poate lua ea însăși măsuri suplimentare, în cazul în care consideră că este necesar.

Articolul 12 - Rapoartele tehnice de activitate

- 12.1 Beneficiarul coordonator trebuie să informeze periodic Comisia cu privire la progresele și realizările proiectului LIFE+, prezentând următoarele rapoarte:
 - un raport inițial, care trebuie prezentat în termen de nouă luni de la începerea proiectului;

- un raport final, care trebuie prezentat în termen de trei luni de la finalizarea proiectului;
- în cazul proiectelor cu durata mai mare de 24 de luni și cu o contribuție din partea Uniunii care depășește 300 000 EUR, un raport intermediar care trebuie prezentat, împreună cu cererea de prefinanțare intermediară, după atingerea pragului definit la articolul 28.3;
- în cazul proiectelor cu durata mai mare de 48 luni și cu o contribuție din partea Uniunii care depășește 2 000 000 EUR și în cazul în care beneficiarul coordonator intenționează să solicite două plăți de prefinanțare intermediară, în conformitate cu dispozițiile articolului 28.3 al doilea paragraf, două rapoarte intermediare, care urmează să fie livrate, împreună cu cererile de prefinanțare intermediară, după ce pragurile definite la articolul 28.3 au fost atinse;
- orice rapoarte cu privire la progresele înregistrate, necesare pentru a garanta că durata scursă între rapoartele consecutive nu depășește 18 luni.

În mod excepțional, atunci când pragul definit la articolul 28.3 este atins în primele nouă luni de derulare a proiectului, raportul inițial și raportul intermediar pot fi cumulate într-un singur raport.

Comisia poate solicita în orice moment informații privind gestiunea tehnică și/sau financiară a proiectului.

- 12.2 Forma și conținutul rapoartelor trebuie să fie în conformitate cu orientările emise de Comisie.

Toate rapoartele trebuie să conțină informațiile necesare care să permită Comisiei să evalueze stadiul de implementare a proiectului, respectarea planului de lucru, situația financiară a proiectului și dacă obiectivele proiectului au fost îndeplinite sau este încă posibil să fie îndeplinite. Raportul inițial, cel intermediar și cel final trebuie să conțină, de asemenea, informațiile descrise la articolele 12.5, 12.6 și 12.7, respectiv.

- 12.3 Toate rapoartele trebuie transmise simultan, atât în versiune tipărită, cât și în format electronic (CD-ROM/DVD/cheie USB, nu prin e-mail), Comisiei și echipei externe de monitorizare desemnate de Comisie, ambele primind o copie integrală a rapoartelor tehnice, inclusiv a anexelor, și o copie a declarației financiare.

- 12.4 Beneficiarul coordonator transmite autorităților statului membru o copie a raportului final. Acestea au de asemenea dreptul de a solicita o copie a raportului intermediar.

12.5 Raportul inițial

Pe lângă informațiile obligatorii conform articolului 12.2, raportul inițial trebuie să evalueze dacă obiectivele și planul de lucru ale proiectului mai sunt valabile. Pe baza raportului inițial prezentat de beneficiarul coordonator și dacă obiectivele proiectului nu pot fi îndeplinite sau planul de lucru nu este fezabil, Comisia poate iniția o procedură de reziliere, în conformitate cu articolul 18.

12.6 Raportul intermediar

Pe lângă informațiile obligatorii conform articolului 12.2, raportul intermediar trebuie să conțină o declarație financiară, precum și informații suficiente care să permită o evaluare preliminară a eligibilității costurilor suportate până în momentul respectiv.

12.7 *Raportul final*

Pe lângă informațiile obligatorii conform articolului 12.2, raportul final trebuie să conțină o declarație financiară, precum și toate informațiile necesare care să-i permită Comisiei să evalueze eligibilitatea costurilor suportate și caracterul durabil, pentru viitor, al rezultatelor proiectului.

Articolul 13 - Acțiuni de comunicare, publicitate privind sprijinul Uniunii și produse audiovizuale

- 13.1 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați fac publice proiectul și rezultatele acestuia, menționând întotdeauna sprijinul primit din partea Uniunii. Fiecare raport de activitate trebuie să conțină detalii cu privire la demersurile în acest sens.
- 13.2 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați menționează sprijinul primit din partea Uniunii în toate documentele și materialele de comunicare realizate în cadrul proiectului, utilizând logoul LIFE furnizat de Comisie. În ceea ce privește materialele audiovizuale, genericele de început și/sau de sfârșit trebuie să conțină o mențiune explicită și lizibilă a sprijinului financiar acordat prin instrumentul LIFE (de exemplu, „Cu contribuția instrumentului financiar LIFE al Uniunii Europene”).
- 13.3 Logoul LIFE nu poate fi prezentat ca etichetă de calitate certificată sau ca etichetă ecologică, utilizându-se exclusiv pentru activități de diseminare a informațiilor.
- 13.4 Beneficiarul coordonator creează un site web destinat proiectului sau utilizează un site web existent pentru diseminarea activităților, a progreselor și a rezultatelor proiectului. Adresa site-ului web pe care sunt puse la dispoziția publicului principalele rezultate ale proiectului se menționează în rapoarte. Acest site web trebuie să fie disponibil online în termen de șase luni de la începerea proiectului, trebuie să fie actualizat periodic și să fie păstrat online cel puțin cinci ani de la finalizarea proiectului.
- 13.5 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați construiesc și întrețin panouri de informare care conțin descrierea proiectului, în locurile în care acesta este implementat, precum și în locuri strategice accesibile și vizibile publicului. Logoul LIFE trebuie să apară întotdeauna pe aceste panouri.
- 13.6 În cazul proiectelor LIFE+ Natură, obligațiile prevăzute la articolele 13.2 și 13.5 se aplică și în cazul logoului Natura 2000. Importanța proiectului pentru instituirea rețelei Natura 2000 trebuie prezentată pe panourile de informare.
- 13.7 Un rezumat al proiectului, incluzând numele și coordonatele de contact ale beneficiarului coordonator, va fi disponibil publicului larg pe site-ul web LIFE.
- 13.8 Toate bunurile de folosință îndelungată dobândite în cadrul proiectului trebuie să poarte logoul LIFE, cu excepția cazului în care există o indicație contrară a Comisiei.
- 13.9 Un proiect trebuie să conțină un set de măsuri obligatorii pentru activitățile în rețea. Cu excepția cazurilor în care beneficiarul coordonator justifică în mod corespunzător că nu este adecvat, măsurile trebuie să includă vizite, reuniuni, schimburi de informații și/sau alte astfel de activități în rețea cu un număr corespunzător de alte proiecte LIFE (în curs sau finalizate). De asemenea, pot include schimburi similare cu alte proiecte care nu fac parte din programul LIFE și/sau participarea la platforme de informare legate de obiectivele proiectului

(inclusiv la nivel internațional, dacă se justifică). Aceste activități în rețea trebuie să aibă ca scop asigurarea unui transfer eficient de cunoștințe și experiență pentru a încuraja replicarea acestora în contexte similare.

- 13.10 Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 19, Comisia este autorizată să publice, sub orice formă și prin orice mijloc de comunicare, inclusiv pe internet, toate informațiile referitoare la proiect sau produse de acesta pe care le consideră pertinente. Beneficiarul coordonator și toți beneficiarii asociați acordă Comisiei dreptul neexclusiv de a reproduce, dubla sonor (dacă este necesar), distribui sau utiliza orice material audiovizual produs de proiect, integral sau parțial, fără limită de timp, în scopuri necomerciale, inclusiv cu ocazia unor manifestări publice. Cu toate acestea, Comisia nu este considerată „coproducător”. Comisia își rezervă dreptul de a utiliza fotografiile incluse în diversele rapoarte menționate la articolul 12, pentru a ilustra orice material informațional pe care îl produce. Comisia se angajează să menționeze originea acestora prin indicarea numărului de referință al proiectului.

Articolul 14 - Date spațiale

Instrumentele electronice care includ date spațiale și sunt produse în cadrul unui proiect LIFE+ trebuie să fie conforme cu Directiva 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE)².

Articolul 15 - Modificarea acordului de finanțare

- 15.1 Beneficiarul coordonator informează Comisia, în rapoartele tehnice sau prin scrisori, cu privire la orice modificare adusă proiectului astfel cum este prevăzut în acordul de finanțare. Nu se acceptă modificări care ar schimba în mod fundamental obiectivele generale ale proiectului, care ar pune sub semnul întrebării decizia de acordare a finanțării sau care ar periclita tratamentul egal acordat candidaților.
- 15.2 Atunci când modificările sunt semnificative, Comisia trebuie să acorde o aprobare suplimentară în scris. Modificările semnificative sunt:
- modificari semnificative a naturii sau continutului actiunilor si/sau rezultatelor exceptand cand modificarile de continut imbunatatesc calitatea sau cantitatea rezultatelor obtinute in relatie cu actiunile si/sau rezultatele preconizate fara a modifica natura lor;
 - modificarea statutului juridic al beneficiarului coordonator sau al unui beneficiar asociat;
 - modificarea structurii de parteneriat a proiectului;
 - modificarea duratei proiectului;
 - modificarea bugetului provizoriu al proiectului, prin majorarea cu mai mult de 10 % și cu mai mult de 30 000 EUR a costurilor prevăzute pentru una sau mai multe categorii de cheltuieli. Aceste praguri se aplică fiecareia dintre cele trei subcategorii de bunuri de folosință îndelungată, dar nu se aplică categoriei de

² JO L 108, 25.4.2007, p. 1.

cheltuieli de regie, pentru care limita prevăzută la articolul 24.14 nu poate fi depășită.

- 15.3 În cazurile prevăzute la articolul 15.2, beneficiarul coordonator trebuie să prezinte o cerere oficială de modificare, în conformitate cu orientările emise de Comisie. Comisia își rezervă dreptul de a accepta sau de a refuza cererea și poate decide să nu ia în considerare nicio cerere primită în cursul ultimelor trei luni dinaintea finalizării proiectului.

Articolul 16 - Întârzierea execuției

- 16.1 Data de începere a unui proiect este data indicată în dispozițiile speciale ale acordului de finanțare, indiferent de data la care se semnează acordul de finanțare sau de data la care se plătește prima prefinanțare.
- 16.2 Beneficiarul coordonator informează Comisia, fără întârziere și furnizând toate detaliile, cu privire la orice eveniment care ar putea obstructiona sau întârzia execuția proiectului. Părțile implicate convin asupra măsurilor care trebuie adoptate.

Articolul 17 - Amânarea datei de finalizare a proiectului

- 17.1 Data de finalizare a proiectului poate fi amânată numai în situații neprevăzute și excepționale, care fac imposibilă, pentru o anumită perioadă, implementarea uneia sau a mai multor acțiuni din cadrul proiectului.
- 17.2 O cerere de amânare a datei de finalizare a proiectului trebuie prezentată în conformitate cu orientările emise de Comisie și trebuie să conțină informații suficiente care să permită Comisiei să evalueze motivele întârzierii și fezabilitatea unui plan de lucru revizuit. Comisia își rezervă dreptul de a accepta sau de a refuza cererea și poate decide să nu ia în considerare nicio cerere primită în cursul ultimelor trei luni dinaintea finalizării proiectului.

Articolul 18 - Rezilierea acordului de finanțare

- 18.1 Rezilierea acordului de finanțare de către beneficiarul coordonator

În cazuri justificate corespunzător, beneficiarul coordonator, în numele tuturor beneficiarilor, poate rezilia acordul de finanțare transmitând Comisiei o notificare oficială în acest sens, care să precizeze clar motivele și să specifice data la care rezilierea intră în vigoare. Notificarea trebuie trimisă înainte ca rezilierea să intre în vigoare.

Dacă nu se prezintă niciun motiv sau în cazul în care Comisia consideră că motivele expuse nu pot justifica rezilierea, Comisia transmite beneficiarului coordonator o notificare oficială în care precizează motivele care stau la baza opiniei sale, iar acordul de finanțare se consideră a fi fost reziliat în mod necorespunzător, cu consecințele prevăzute la articolul 18.4 al patrulea paragraf.

- 18.2 Rezilierea participării unuia sau mai multor beneficiari de către beneficiarul coordonator

În cazuri justificate corespunzător, participarea oricărui sau mai multora dintre beneficiarii la acordul de finanțare poate fi reziliată de către beneficiarul coordonator, hotărând la cererea beneficiarului sau beneficiarilor în cauză ori în numele tuturor celorlalți beneficiari. Atunci când notifică această reziliere Comisiei, beneficiarul

coordonator trebuie să menționeze motivele care stau la baza rezilierii participării, opinia beneficiarului sau beneficiarilor cărora li s-a reziliat participarea, data la care rezilierea intră în vigoare și propunerea beneficiarilor rămași cu privire la realocarea sarcinilor beneficiarului sau beneficiarilor în cauză sau, dacă este cazul, la nominalizarea unuia sau mai multor înlocuitori care să succedă beneficiarului sau beneficiarilor în cauză în ceea ce privește toate drepturile și obligațiile acestora în temeiul acordului de finanțare. Notificarea trebuie trimisă înainte ca rezilierea să intre în vigoare.

Dacă nu se prezintă niciun motiv sau în cazul în care Comisia consideră că motivele expuse nu pot justifica rezilierea, Comisia transmite beneficiarului coordonator o notificare oficială în care precizează motivele care stau la baza opiniei sale, iar participarea se consideră a fi fost reziliată în mod necorespunzător, cu consecințele prevăzute la articolul 18.4 al patrulea paragraf.

Fără a aduce atingere articolului 15, acordul de finanțare trebuie modificat în scopul introducerii schimbărilor necesare.

18.3 Rezilierea acordului de finanțare sau a participării unuia sau a mai multor beneficiari de către Comisie

18.3.1 Comisia poate hotărî să rezilieze acordul de finanțare sau participarea oricărui sau mai multora dintre beneficiarii care participă la acțiune, în următoarele circumstanțe:

- (a) dacă o modificare a situației juridice, financiare, tehnice, organizaționale sau de proprietate a beneficiarului este susceptibilă să afecteze în mod substanțial implementarea acordului de finanțare sau pune sub semnul întrebării decizia de acordare a finanțării;
- (b) dacă, în urma rezilierii participării unuia sau mai multor beneficiari, modificările care trebuie operate în acordul de finanțare ar pune sub semnul întrebării decizia de acordare a finanțării sau ar avea drept rezultat un tratament inegal al solicitanților;
- (c) dacă beneficiarii nu implementează acțiunea conform specificațiilor din anexa I la acordul de grant sau dacă un beneficiar nu îndeplinește o altă obligație substanțială care îi revine conform termenilor din acordul de finanțare;
- (d) dacă devine clar că obiectivele proiectului nu vor fi îndeplinite;
- (e) dacă un beneficiar este declarat falimentar sau dacă face obiectul unei proceduri lichidare, de reorganizare judiciară, de concordat preventiv, de suspendare a activităților comerciale, dacă face obiectul oricăror alte proceduri privind aceste aspecte sau se află într-o situație analogă rezultată dintr-o procedură similară prevăzută în legislația sau reglementările naționale;
- (f) dacă un beneficiar sau orice altă persoană conexă, conform definiției de la al doilea paragraf, a fost găsit vinovat de abatere profesională, dovedită prin orice mijloace;

- (g) dacă un beneficiar nu își respectă obligațiile cu privire la plata contribuțiilor la asigurările sociale sau plata impozitelor în conformitate cu dispozițiile legale ale țării în care este stabilit sau în care este implementată acțiunea;
- (h) în cazul în care Comisia are dovezi că un beneficiar sau orice persoană conexă, conform definiției de la al doilea paragraf, a comis un act de fraudă sau de corupție sau este implicat într-o organizație criminală, în spălare de bani sau în orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii;
- (i) în cazul în care Comisia are dovezi că un beneficiar sau orice persoană conexă, conform definiției de la al doilea paragraf, a comis erori grave, nereguli sau fraude în cursul procedurii de atribuire a finanțării sau în cursul implementării acordului de finanțare, inclusiv în eventualitatea furnizării de informații false sau a netrimiterii informațiilor necesare pentru a obține finanțarea prevăzută în acordul de finanțare; sau
- (j) în cazul în care Comisia are dovezi că un beneficiar a comis erori sistemice sau repetate, nereguli, acte de fraudă sau de încălcare a obligațiilor în temeiul altor finanțări acordate de Uniune sau de Comunitatea Europeană a Energiei Atomice beneficiarului în cauză în condiții similare, dacă aceste erori, nereguli, fraude sau încălcări ale obligațiilor au un impact important asupra prezentei finanțări.

În sensul literelor (f), (h) și (i), „orice persoană conexă” înseamnă orice persoană fizică ce are competența de a reprezenta beneficiarul sau de a lua decizii în numele acestuia.

18.3.2 Înainte de a rezilia acordul de finanțare sau participarea oricărui sau mai multora dintre beneficiari, Comisia notifică în mod oficial beneficiarului coordonator intenția sa de reziliere, precizând motivele care stau la baza acesteia și invitând beneficiarul coordonator să prezinte observații, în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea notificării, în numele tuturor beneficiarilor și, în cazul de la articolul 18.3.1 litera (c), să informeze Comisia cu privire la măsurile adoptate pentru a asigura că beneficiarii își îndeplinesc în continuare obligațiile care le revin în temeiul acordului de finanțare.

Dacă, după examinarea observațiilor transmise de beneficiarul coordonator, Comisia decide să oprească procedura de reziliere, Comisia informează în mod oficial beneficiarul coordonator cu privire la acest fapt.

Dacă nu s-au transmis observații sau dacă, în pofida observațiilor transmise de beneficiarul coordonator, Comisia decide să continue procedura de reziliere, Comisia poate rezilia acordul de finanțare sau participarea oricărui sau mai multora dintre beneficiari prin notificarea în mod oficial a beneficiarului coordonator cu privire la aceasta, specificând motivele rezilierii.

În cazurile menționate la literele (a), (b), (c), (d), (e) și (g) de la articolul 18.3.1, notificarea oficială trebuie să precizeze data la care intră în vigoare rezilierea. În cazurile menționate la literele (f), (h), (i) și (j) de la articolul 18.3.1, rezilierea intră în vigoare în ziua următoare datei la care beneficiarul coordonator a primit notificarea oficială.

18.4 Efectele rezilierii

În cazul în care acordul de finanțare este reziliat, plățile efectuate de Comisie se limitează la valoarea determinată în conformitate cu articolul 23 pe baza costurilor eligibile suportate de beneficiari și a nivelului efectiv de implementare a acțiunii la data la care intră în vigoare rezilierea. Costurile legate de angajamente curente care urmează să fie executate după reziliere nu sunt luate în considerare. Beneficiarul coordonator are la dispoziție trei luni de la data la care intră în vigoare rezilierea acordului de finanțare, conform prevederilor articolelor 18.1 și 18.2, pentru a prezenta o cerere de plată finală în conformitate cu articolul 28.4. Dacă nu se primește o astfel de cerere de plată finală în acest termen, Comisia nu rambursează niciun cost care nu este inclus într-o declarație financiară aprobată de ea și care nu este justificat într-un raport tehnic aprobat de ea. În conformitate cu articolul 28.11, Comisia recuperează orice sumă deja plătită, dacă utilizarea acesteia nu este justificată de rapoartele tehnice, precum și, dacă este cazul, de declarațiile financiare aprobate de Comisie.

În cazul în care participarea unui beneficiar asociat este reziliată, doar costurile suportate de beneficiarul în cauză până la data la care intră în vigoare rezilierea participării sale sunt rambursate prin intermediul finanțării. Costurile legate de angajamente curente care urmau să fie executate după reziliere nu sunt luate în considerare. Cererea de plată pentru beneficiarul asociat în cauză trebuie inclusă în următoarea cerere de plată depusă de beneficiarul coordonator.

În cazul în care Comisia, în conformitate cu prevederile articolului 18.3.1 litera (c), reziliază acordul de finanțare din motiv că beneficiarul coordonator nu a prezentat cererea de plată și dacă, în urma unei scrisori de atenționare, beneficiarul coordonator tot nu a respectat această obligație în termen de 60 de zile, se aplică primul paragraf, sub rezerva următoarelor:

- (a) nu se aplică nicio perioadă de timp suplimentară de la data la care intră în vigoare rezilierea acordului de finanțare pentru ca beneficiarul coordonator să prezinte o cerere de plată finală; și
- (b) Comisia nu rambursează sau nu acoperă niciun cost suportat de beneficiari până la data rezilierii sau până la sfârșitul perioadei de implementare stabilite la articolul 2 din dispozițiile speciale, fiind reținută data cea mai îndepărtată, care nu este inclus în declarația financiară aprobată de Comisie și care nu este justificat într-un raport tehnic aprobat de Comisie.

În plus față de primul, al doilea și al treilea paragraf, în cazul în care acordul de finanțare sau participarea unui beneficiar este reziliat(ă) în mod necorespunzător de beneficiarul coordonator, în sensul articolelor 18.1 și 18.2, sau în cazul în care acordul de finanțare sau participarea unui beneficiar este reziliat(ă) de Comisie din motivele stabilite la literele (c), (f), (h), (i) și (j) de la articolul 18.3.1, Comisia poate de asemenea să reducă finanțarea sau să recupereze sumele plătite necuvenit, în conformitate cu articolele 23.5 și 28.11, proporțional cu gravitatea abaterilor respective și după ce a permis beneficiarului coordonator și, dacă este cazul, beneficiarilor asociați în cauză să își prezinte observațiile.

Niciuna dintre părți nu are dreptul să pretindă compensații în cazul unei rezilierii de către cealaltă parte.

Articolul 19 - Confidențialitate

Comisia și beneficiarul coordonator/beneficiarii asociați se angajează să păstreze confidențialitatea oricărui document, a oricărei informații sau a oricărui alt material care le este comunicat cu caracter confidențial și a cărui dezvăluire ar putea dăuna altei părți. Părțile au această obligație și timp de 5 ani de la data finalizării proiectului. Datele cu caracter personal incluse în proiect vor fi gestionate printr-un instrument electronic pus la dispoziția Comisiei Europene, a altor instituții ale Uniunii și a unei echipe externe de monitorizare care sunt obligate să respecte confidențialitatea printr-un acord în acest sens. Acest instrument de gestionare este utilizat exclusiv pentru gestionarea proiectelor LIFE.

Articolul 20 - Protecția datelor

- 20.1 Beneficiarul coordonator are dreptul să acceseze datele și informațiile referitoare la proiectul său aflate în posesia Comisiei și să solicite eventuale rectificări.
- 20.2 Comisia, beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați respectă dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date³.
- 20.3 Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 19, beneficiarul coordonator trebuie să cunoască obligațiile stabilite de Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei⁴.

Articolul 21 - Proprietatea asupra rezultatelor și exploatarea acestora

- 21.1 Beneficiarul coordonator și/sau beneficiarii săi asociați sunt proprietarii documentelor, ai eventualelor invenții brevetate sau care ar putea fi brevetate, precum și ai cunoștințelor dobândite în cadrul proiectului.
- 21.2 Pentru a promova utilizarea de tehnici sau modele care respectă mediul înconjurător, beneficiarii se asigură că toate documentele, brevetele și cunoștințele rezultate în mod direct din implementarea proiectului sunt puse la dispoziție în Uniune de îndată ce sunt disponibile, în condiții comerciale rezonabile și nediscriminatorii.
- 21.3 Beneficiarii trebuie să respecte dispozițiile articolului 21.2 timp de cinci ani de la efectuarea plății finale.
- 21.4 În cazul în care, din motive nejustificate, beneficiarul coordonator refuză să acorde acces la aceste produse sau să acorde licențe în aceste condiții, Comisia își rezervă dreptul de a aplica dispozițiile articolului 18 sau, în cazul în care proiectul s-a încheiat, să solicite rambursarea integrală sau parțială a contribuției Uniunii.

³ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

⁴ JO L 145, 31.5.2001, p. 43.

Articolul 22 - Dreptul aplicabil și instanța competentă

Contribuția Uniunii este reglementată de dispozițiile acordului de finanțare, de normele aplicabile ale Uniunii și, la nivel subsidiar, de legislația Belgiei cu privire la acordarea de finanțări.

Beneficiarul coordonator poate iniția proceduri judiciare în legătură cu deciziile Comisiei privind aplicarea dispozițiilor acordului de finanțare și cu dispozițiile de implementare a acestuia, în fața Tribunalului Uniunii Europene și, în caz de recurs, la Curtea de Justiție.

PARTEA II - Dispoziții financiare

Articolul 23 - Contribuția financiară a Uniunii la proiect

- 23.1 Valoarea contribuției financiare a Uniunii se determină aplicând rata de rambursare specificată în acordul de finanțare la costurile eligibile efectiv suportate aprobate de Comisie.
- 23.2 Suma totală plătită de Comisie beneficiarului coordonator nu poate depăși, în nicio situație, valoarea maximă a contribuției Uniunii stabilite în acordul de finanțare, nici chiar atunci când costurile eligibile reale totale ale unui proiect depășesc bugetul stabilit în acordul de finanțare.
- 23.3 Beneficiarul coordonator se asigură că pentru cofinanțarea proiectului nu se utilizează nicio altă finanțare directă sau indirectă a Uniunii Europene. În cazul în care pe durata implementării proiectului apare o astfel de situație, beneficiarul coordonator trebuie să informeze fără întârziere Comisia cu privire la măsurile pe care intenționează să le adopte pentru a respecta această obligație. Auditorul independent prevăzut la articolul 31 trebuie să verifice sursele de finanțare ale proiectului.
- 23.4 Finanțarea nu poate produce un profit pentru beneficiari. „Profit” înseamnă un surplus de venituri față de costurile eligibile ale acțiunii.
- (a) Veniturile care trebuie luate în considerare sunt veniturile consolidate stabilite, generate sau confirmate la data la care beneficiarul coordonator redactează cererea de plată finală, care se încadrează într-una din următoarele două categorii:
- (i) veniturile generate de acțiune; sau
 - (ii) contribuții financiare acordate special de cofinanțatori pentru finanțarea costurilor eligibile ale acțiunii rambursate de către Comisie.
- (b) Următoarele nu sunt considerate venituri care trebuie luate în considerare pentru a verifica dacă finanțarea produce un profit pentru beneficiari:
- (i) contribuțiile financiare menționate la litera (a) punctul (ii) care pot fi utilizate de beneficiari pentru a acoperi alte costuri decât costurile eligibile în temeiul acordului de finanțare;
 - (ii) contribuțiile financiare menționate la litera (a) punctul (ii), a căror parte neutilizată nu trebuie rambursată donatorilor la sfârșitul perioadei de implementare stabilite la articolul 2 din dispozițiile speciale.

Costurile eligibile care trebuie luate în considerare sunt costurile eligibile consolidate aprobate de Comisie.

În cazul în care valoarea finală a finanțării stabilite în conformitate cu articolele 23.1 și 23.2 ar conduce la un profit pentru beneficiari, profitul se deduce proporțional cu rata finală de rambursare a costurilor eligibile efectiv suportate

ale acțiunii aprobate de Comisie. Această rată finală se calculează pe baza valorii finale a finanțării stabilite în conformitate cu articolele 23.1 și 23.2.

- 23.5 Fără a aduce atingere dreptului de a rezilia acordul de finanțare în temeiul articolului 18 și dreptului Comisiei de a aplica sancțiunile menționate la articolul 27, în cazul neimplementării sau implementării necorespunzătoare, parțiale sau întârziate a unei acțiuni, Comisia poate reduce proporțional contribuția Uniunii furnizată inițial, în funcție de stadiul efectiv de implementare a acțiunii, în conformitate cu dispozițiile acordului de finanțare.
- 23.6 Creanțele pentru plăți care trebuie efectuate de Comisie către beneficiari nu pot fi cedate unor părți terțe.

Articolul 24 - Costuri eligibile

24.1 Pentru a fi considerate eligibile, costurile trebuie să fie:

- prevăzute în bugetul proiectului sau autorizate în prealabil printr-un act de modificare a acordului de finanțare;
- direct legate de proiectul prevăzut de acordul de finanțare și necesare pentru derularea acestuia;
- rezonabile, justificate și să respecte principiile bunei gestiuni financiare, în special în ceea ce privește economia și eficiența;
- conforme cu legislația aplicabilă în domeniul fiscal și social; și
- suportate efectiv pe durata proiectului, conform definiției din acordul de finanțare, înregistrate în conturile sau documentele fiscale ale beneficiarului coordonator sau ale beneficiarilor asociați, precum și identificabile și verificabile.

Un cost este considerat ca fiind suportat pe durata proiectului atunci când:

- obligația legală de a plăti a fost contractată după data de începere a proiectului sau după semnarea acordului de finanțare de către Comisie în cazul în care această semnare are loc înainte de data de începere a proiectului;
- implementarea acțiunii corespunde a început după data de începere a proiectului și s-a terminat înaintea datei de finalizare a acestuia (singurele excepții sunt reprezentate de costurile aferente garanției bancare ce acoperă perioada cuprinsă între semnarea acordului de finanțare și începerea proiectului și perioada de șase luni după data finalizării proiectului, precum și costul auditului financiar independent menționat la articolul 31); și
- cu excepția costurilor de amortizare descrise la articolul 24.5, costul a fost plătit integral înainte de prezentarea declarației financiare finale.

24.2 Costurile cu personalul se impută pe baza unor tarife orare obținute prin împărțirea salariului brut anual real, plus impozitele sociale obligatorii și orice alte costuri statutare incluse în remunerația unui angajat, la numărul efectiv total de ore productive pentru acel angajat. În cazul în care numărul efectiv total de ore productive pentru angajat nu este înregistrat într-un sistem fiabil de înregistrare a timpului, se folosește o valoare implicită de 1 720 de ore.

Pot fi imputate doar costurile pentru orele efective de muncă prestate în cadrul proiectului. Numărul efectiv al orelor pe care fiecare angajat le petrece lucrând pentru proiect se înregistrează utilizând fișe de pontaj sau un sistem echivalent de înregistrare a timpului instituit și certificat periodic de salariat și de angajator. În mod excepțional, în cazul personalului care lucrează cu normă întreagă pentru proiect, sistemul de înregistrare a timpului descris mai sus poate fi înlocuit de un document de detașare/afectare individuală. Detașarea/afectarea individuală trebuie să ia forma fie a unui document contractual, fie a unei scrisori de afectare semnate de serviciul sau autoritatea responsabil(ă) a(l) beneficiarului în cauză. Acesta trebuie să cuprindă cel puțin următoarele detalii: numele angajatului, funcția în cadrul proiectului și descrierea sarcinilor atribuite în cadrul proiectului, indicarea explicită a caracteristicii de lucru cu normă întreagă a afectării, data de început și data de sfârșit a perioadei de afectare.

Personalul care lucrează pentru proiectul LIFE mai puțin de 2 zile întregi pe lună, în medie, sunt exceptate de la obligația de înregistrare a timpului.

Costurile pentru persoanele fizice care lucrează în temeiul unui contract cu beneficiarul coordonator sau cu un beneficiar asociat care nu este un contract de muncă pot fi asimilate acestor costuri cu personalul, cu condiția îndeplinirii următoarelor cerințe:

- (i) persoana fizică lucrează conform instrucțiunilor beneficiarului și, cu excepția cazului în care se convine altfel cu beneficiarul, la sediul beneficiarului;
- (ii) rezultatul activității aparține beneficiarului; și
- (iii) costurile nu sunt semnificativ diferite de costurile cu personalul care îndeplinește sarcini similare în temeiul unui contract de muncă încheiat cu beneficiarul.

Costurile cu salariile funcționarilor pot fi finanțate numai în măsura în care sunt legate de costurile activităților de implementare a proiectului pe care organizația publică relevantă nu le-ar fi desfășurat dacă proiectul nu s-ar fi realizat. Personalul în cauză, indiferent dacă lucrează la proiect cu normă întreagă sau cu fracțiune de normă, trebuie să fie detașat/afectat în mod specific către un proiect și trebuie să reprezinte un cost suplimentar față de personalul permanent deja existent. Afectarea individuală trebuie să ia forma fie a unui document contractual, fie a unei scrisori de afectare semnate de serviciul sau autoritatea responsabil(ă) a(l) beneficiarului în cauză. Suma contribuțiilor la proiect ale organizațiilor publice (ca beneficiar coordonator și/sau beneficiar asociat) trebuie să depășească (cu cel puțin 2 %) suma costurilor pentru salariile funcționarilor⁵ imputate proiectului.

- 24.3 Costurile de călătorie și de ședere se impută în conformitate cu normele interne ale beneficiarului coordonator sau ale beneficiarului asociat.
- 24.4 Costurile pentru asistența externă se referă la costurile de subcontractare (lucrări efectuate de societăți externe, închirierea de echipament sau infrastructură etc.), în conformitate cu articolul 8.

⁵ Definiția termenului „funcționar” cuprinde doar angajații permanenți ai organismelor publice.

Costurile aferente achizițiilor sau leasingului (și nu închirierii) de echipamente de folosință îndelungată, infrastructură sau materiale consumabile furnizate prin subcontractare nu se impută la postul bugetar pentru asistență externă. Aceste costuri se declară separat, la posturile bugetare corespunzătoare.

Costurile aferente auditării de către un auditor independent se impută la aceasta categorie.

24.5 Costurile de amortizare aferente bunurilor de folosință îndelungată sunt luate în considerare numai în cazul în care bunurile de folosință îndelungată sunt:

- introduse în inventarul beneficiarului coordonator sau al beneficiarului asociat sau într-un alt tip de mijloc de înregistrare a bunurilor de folosință îndelungată;
- considerate cheltuieli de capital în conformitate cu normele fiscale și contabile aplicabile beneficiarului coordonator sau beneficiarilor asociați ai proiectului și
- achiziționate sau luate în leasing la prețuri normale de piață.

24.6 Fără a aduce atingere dispozițiilor specifice prevăzute la articolele 24.8 și 24.10, beneficiarul coordonator/beneficiarul asociat aplică propriile norme/standarde contabile interne pentru a calcula costul de amortizare eligibil, ținând seama de tipul de infrastructură/echipament, de data achiziționării/fabricării/leasingului, de durata proiectului și de rata de utilizare efectivă în scopurile proiectului. Auditorul independent prevăzut la articolul 31 trebuie să confirme că sumele raportate drept cheltuieli ale proiectului corespund costurilor de amortizare reale înregistrate în sistemele contabile ale beneficiarului coordonator/beneficiarului asociat.

Aceste costuri de amortizare eligibile sunt limitate însă la următoarele plafoane:

- costuri cu infrastructura: 25 % din costul total de achiziție;
- costuri cu echipamentele: 50 % din costul total de achiziție.

24.7 Prin derogare de la articolul 24.6, în cazul proiectelor finanțate în temeiul programelor LIFE+ Politică și guvernantă în materie de mediu și LIFE+ Biodiversitate nu se aplică niciun plafon pentru prototipuri, ale căror costuri de achiziție sunt eligibile în proporție de 100 % pentru cofinanțare.

Un prototip este o infrastructură și/sau un echipament creat special pentru implementarea proiectului, care nu a fost niciodată comercializat și/sau nu este disponibil ca produs de serie. Prototipul trebuie să aibă un rol esențial în desfășurarea activităților demonstrative din cadrul proiectului. Se pot declara numai componentele achiziționate și utilizate pe durata derulării proiectului.

Un prototip nu poate fi utilizat în scopuri comerciale pe durata derulării proiectului și timp de cinci ani de la finalizarea acestuia. În cazul în care prototipul sau oricare dintre componentele sale este utilizat în scopuri comerciale (de exemplu este vândut, face obiectul unui leasing, este închiriat sau utilizat pentru a produce bunuri și servicii) pe durata derulării proiectului sau în perioada de cinci ani de la finalizarea acestuia, acest lucru se declară. Costurile creării prototipului se amortizează apoi în conformitate cu articolele 24.5 și 24.6.

24.8 Costurile de amortizare aferente bunurilor de folosință îndelungată dobândite înainte de data începerii proiectului sunt considerate neeligibile. Aceste costuri se consideră incluse în categoria cheltuielilor de regie.

- 24.9 În cazul proiectelor LIFE+ Natură și al proiectelor LIFE+ Biodiversitate, costurile aferente bunurilor de folosință îndelungată suportate de autorități publice sau de organizații neguvernamentale/private necomerciale, legate în mod intrinsec de implementarea proiectului și utilizate într-o măsură semnificativă pe durata acestuia, sunt considerate eligibile integral. Eligibilitatea depinde de angajamentul asumat de beneficiarul coordonator și de beneficiarii asociați de a continua alocarea definitivă a acestor bunuri pentru activități de conservare a naturii și după data finalizării proiectului cofinanțat în cadrul programelor LIFE+ Natură și LIFE+ Biodiversitate.
- 24.10 În cazul proiectelor LIFE+ Natură, costurile legate de achiziționarea și leasingul de terenuri/drepturi sunt eligibile și se înregistrează separat de bunurile de folosință îndelungată. Se aplică dispozițiile articolului 25.
- 24.11 Cheltuielile cu materiale consumabile sunt legate de achiziționarea, fabricarea, repararea sau utilizarea oricăror materiale, bunuri sau echipamente care:
- nu sunt incluse în inventarul bunurilor de folosință îndelungată al beneficiarului coordonator sau al beneficiarilor asociați ai proiectului;
 - nu sunt considerate cheltuieli de capital în conformitate cu normele fiscale și contabile aplicabile beneficiarului coordonator sau beneficiarilor asociați ai proiectului; și
 - sunt legate în mod specific de implementarea proiectului (cu toate acestea, consumabilele/furniturile de birou de uz general sunt considerate ca fiind incluse în categoria cheltuielilor de regie).
- 24.12 Alte costuri înseamnă orice costuri necesare proiectului care nu se încadrează într-o categorie definită.
- 24.13 Costurile suportate pentru depunerea garanției financiare, atunci când aceasta este solicitată de Comisie, se contabilizează la categoria „Alte costuri”.
- 24.14 Cheltuielile de regie sunt eligibile pentru o finanțare forfetară de maxim 7 % din valoarea totală a costurilor directe eligibile suportate efectiv, cu excepția costurilor aferente cumpărării/leasingului de terenuri. Acestea nu trebuie justificate prin documente contabile și sunt considerate eligibile drept costuri indirecte, destinate să acopere costurile indirecte generale necesare pentru angajarea, gestionarea, cazarea și sprijinirea directă sau indirectă a personalului care lucrează în cadrul proiectului.

Articolul 25 - Achiziționarea de terenuri/drepturi, leasing de terenuri

- 25.1 Costurile suportate pentru achiziționarea de terenuri/drepturi, legate în mod intrinsec de implementarea unui proiect LIFE+ Natură și prevăzute în mod explicit de acesta, sunt considerate eligibile integral în următoarele condiții:
- prețurile de achiziție se bazează pe condițiile pieței;
 - beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați se angajează să continue alocarea definitivă a acestor bunuri pentru activități de conservare a naturii și după data finalizării proiectului cofinanțat în cadrul LIFE+ Natură;
 - în ceea ce privește terenurile achiziționate conform dispozițiilor proiectului, beneficiarul coordonator garantează că înregistrarea acestora la cadastru include o garanție cu privire la alocarea definitivă a terenurilor pentru activități de conservare a naturii. Dacă într-un stat membru cadastrul nu există sau nu

furnizează o garanție juridică suficientă, beneficiarul coordonator include în contractul de vânzare a terenului o clauză privind alocarea definitivă a terenului pentru activități de conservare a naturii. În cazul țărilor în care includerea unei astfel de garanții la cadastru și în contractul de vânzare este ilegală, Comisia poate accepta o garanție echivalentă în acest sens, cu condiția ca aceasta să prezinte același grad de protecție juridică pe termen lung și să fie conformă cu cerința prevăzută în anexa I la Regulamentul LIFE+;

- în ceea ce privește terenurile achiziționate de organizații private, contractul de vânzare și/sau înregistrarea acestora la cadastru includ o garanție cu privire la faptul că, în caz de dizolvare a organizației private sau de incapacitate a acesteia de a administra terenurile în conformitate cu normele de conservare a naturii, proprietatea funciară va fi transferată unui organism juridic activ în principal în domeniul protejării naturii. În cazul țărilor în care includerea unei astfel de garanții la cadastru și în contractul de vânzare este ilegală, Comisia poate accepta o garanție echivalentă în acest sens, cu condiția ca aceasta să prezinte același grad de protecție juridică pe termen lung și să fie conformă cu cerința prevăzută în anexa I la Regulamentul LIFE+;
- în cazul terenurilor cumpărate pentru a fi schimbate la o dată ulterioară, schimbul se efectuează înainte de finalizarea proiectului, iar dispozițiile prezentului articol se aplică terenurilor primite prin schimb. Terenurile achiziționate pentru a fi schimbate sunt scutite, în etapa de raportare intermediară, de garanția cu privire la faptul că terenurile în cauză vor fi alocate definitiv pentru activități de conservare a naturii.

25.2 Perioada de leasing a unui teren este fie restricționată la durata proiectului, fie de cel puțin 20 de ani și trebuie să fie compatibilă cu nevoile de protejare a habitatului și a speciilor. În caz de leasing pe termen lung al unui teren, contractul de leasing trebuie să includă în mod clar toate dispozițiile și angajamentele care vor permite îndeplinirea obiectivelor sale în ceea ce privește protejarea habitatului și a speciilor.

25.3 În cazul proiectelor LIFE+ Natură, baza de date privind achiziția de terenuri (*Land Purchase Database - LPD*) stochează date electronice privind parcelele de teren finanțate prin intermediul LIFE+. Beneficiarul coordonator este responsabil pentru introducerea și validarea în LPD a datelor de achiziție a terenurilor (atât descriptive, cât și spațiale) în etapa de transmitere a raportului final. Formatul datelor va trebui să fie adaptat la standardele GIS utilizate în LPD. Beneficiarul coordonator va primi acces la LPD cu 6 luni înainte de data finalizării proiectului.

Articolul 26 - Costuri neeligibile

Următoarele costuri sunt considerate neeligibile și, prin urmare, Comisia nu le include în calculul costurilor eligibile totale:

- orice costuri suportate pentru o acțiune finanțată integral sau parțial prin instrumente financiare ale Uniunii Europene;
- costuri suportate în legătură cu activități care nu sunt prevăzute de proiect sau cu modificări ale unor acțiuni pentru care aprobarea suplimentară scrisă prevăzută la articolul 15 nu a fost acordată;
- costuri de achiziționare a unor bunuri de folosință îndelungată sau costuri de producere a unor materiale de comunicare, inclusiv panouri de informare și

site-uri web, care nu afișează sigla LIFE (și sigla Natura 2000, dacă este cazul);

- costuri pentru care un beneficiar coordonator și/sau un beneficiar asociat primește deja un grant de funcționare de la Comisie în perioada în cauză;
- orice costuri legate de orice acțiune care poate fi considerată o măsură compensatorie, care intră în responsabilitatea unui stat membru și este decisă în legătură cu Directivele „Păsări” și „Habitat”;
- costuri aferente planurilor de gestionare, planurilor de acțiune și altor planuri similare, redactate sau modificate în contextul unui proiect LIFE+, în cazul în care planul aferent nu este operațional din punct de vedere juridic înainte de data finalizării proiectului. Acest lucru include terminarea, înainte de data finalizării proiectului, a tuturor etapelor procedurale/juridice în statele membre în care sunt prevăzute astfel de proceduri;
- costuri din orice categorie de cheltuieli care depășesc cu 10 % și 30 000 EUR cheltuielile prevăzute în buget (astfel cum se menționează la articolul 15.2);
- costuri legate de facturarea între beneficiarii asociați și între beneficiarii asociați și beneficiarul coordonator;
- costuri care rezultă din tranzacții între departamente ale beneficiarilor asociați sau ale beneficiarului coordonator, cu excepția cazului în care sunt excluse toate elementele de profit, TVA și cheltuieli de regie;
- pierderi din cursul de schimb valutar;
- cheltuieli nesolicitate sau inutile;
- cheltuieli de distribuție, marketing și publicitate pentru promovarea de produse sau activități comerciale, cu excepția cazului în care acestea sunt indicate în mod specific în proiect;
- orice provizioane pentru eventuale pierderi sau datorii viitoare;
- cheltuieli cu dobânda;
- creanțe îndoielnice;
- cheltuieli sau costuri financiare legate de găsirea/obținerea altor surse de cofinanțare;
- cheltuieli de protocol, cu excepția cazului în care se acceptă că aceste cheltuieli sunt integral și exclusiv necesare pentru desfășurarea activităților din cadrul proiectului;
- orice costuri legate de alte proiecte finanțate de terți;
- bunuri și servicii furnizate cu titlu de donație, inclusiv munca voluntară;
- cheltuieli de călătorie și de ședere, precum și orice formă de remunerare în numele agenților instituțiilor Uniunii și al echipelor externe de monitorizare;
- investiții în infrastructură de angajare;
- cercetare științifică fundamentală;
- taxe de licență, de brevet sau alt tip de taxe legate de protejarea drepturilor de proprietate intelectuală;

- costuri legate de procedurile de înregistrare EMAS și ECOLABEL;
- achiziționarea de terenuri, în cazul în care nu respectă condițiile stabilite la articolul 25.

Și alte costuri ar putea să fie considerate neeligibile dacă nu îndeplinesc criteriile stipulate la articolul 24.

Articolul 27 - Sancțiuni financiare

În temeiul Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, beneficiarul coordonator sau orice beneficiar asociat despre care s-a declarat că și-a încălcat grav obligațiile este pasibil de sancțiuni financiare între 2 % și 10 % din valoarea contribuției la care beneficiarul în cauză are dreptul în conformitate cu bugetul estimativ stabilit în anexa I.

Acest procentaj poate crește la 4 % - 20 % în caz de recidivă în cei cinci ani de la prima încălcare. Beneficiarul în cauză este notificat în scris, prin scrisoare recomandată, cu privire la orice decizie a Comisiei de a aplica astfel de sancțiuni financiare.

Articolul 28 - Metode de plată

28.1 Contribuția financiară a Uniunii se plătește în două, trei sau patru tranșe.

28.2 O primă prefinanțare, echivalentă cu 40 % din contribuția financiară maximă a Uniunii. Această plată este majorată la 70 % în cazul proiectelor cu o perioadă de implementare de 24 de luni sau mai puțin sau cu o contribuție din partea Uniunii de 300 000 EUR sau mai puțin. În fiecare din cele două cazuri, contribuția se plătește în termen de 30 de zile de la data primirii următoarelor documente:

- acordul de finanțare semnat de ambele părți;
- o cerere de plată semnată, care menționează numele și adresa beneficiarului coordonator, numele și adresa băncii, coordonatele contului bancar și numărul de referință al proiectului;
- o garanție financiară, dacă este cazul. În funcție de viabilitatea financiară a beneficiarului coordonator, evaluată în etapa de selecție, Comisia poate solicita, în etapa de revizuire, o garanție emisă de o bancă sau de o societate de asigurări. Această garanție este egală cu valoarea primei prefinanțări și va acoperi durata proiectului plus șase luni. Valabilitatea acesteia se va prelungi în cazul unei prelungiri a proiectului. În cazuri excepționale, garanția ar putea fi înlocuită printr-o garanție solidară emisă de un terț. Garanția financiară trebuie să fie în formatul stabilit în anexa VI la acordul de finanțare.

28.3 O prefinanțare intermediară, echivalentă cu 40 % din contribuția financiară maximă a Uniunii, se plătește în cazul proiectelor cu o perioadă de implementare mai mare de 24 de luni sau cu o contribuție financiară din partea Uniunii care depășește 300 000 EUR. Această plată se efectuează cu condiția ca cel puțin 150 % din prima prefinanțare să fi fost utilizată (ca procent din costurile suportate).

În cazuri excepționale, atunci când perioada de implementare este mai mare de 48 de luni și contribuția Uniunii depășește 2 000 000 EUR, beneficiarul coordonator poate solicita două plăți de prefinanțare intermediară: o primă prefinanțare intermediară echivalentă cu 20 % din contribuția financiară maximă a Uniunii, cu

condiția ca cel puțin 100 % din prima prefinanțare să fi fost utilizată (ca procent din costurile suportate); și o a doua prefinanțare intermediară echivalentă cu 20 % din contribuția financiară maximă a Uniunii, cu condiția ca cel puțin 100 % din prima prefinanțare și din prima prefinanțare intermediară să fi fost utilizate (ca procent din costurile suportate).

În cazuri excepționale, când prima prefinanțare nu a fost plătită, beneficiarul coordonator poate solicita o prefinanțare intermediară cu condiția cheltuirii în prealabil a unei sume egale cu cel puțin 60 % din contribuția maximă prevăzută de condițiile speciale. Valoarea acestei plăți se va stabili apoi aplicând procentul specificat în acordul de finanțare la costurile suportate până la data raportului tehnic intermediar și a declarației financiare; ea va fi totuși limitată la 80 % din contribuția maximă prevăzută de condițiile speciale.

În toate aceste cazuri de prefinanțare intermediară, plata se face cu condiția ca prefinanțarea să fi fost solicitată cu cel puțin nouă luni înainte de data finalizării proiectului.

Fără a aduce atingere articolului 28.5, plata intermediară se efectuează de Comisie în termen de 90 de zile de la data primirii următoarelor documente:

- o cerere de plată semnată, care menționează numele și adresa beneficiarului coordonator și numărul de referință al proiectului;
- numărul de înregistrare oficial, organizația, numele și adresa auditorului în cazurile când acest lucru este impus de articolul 31;
- declarația financiară intermediară corespunzătoare și raportul intermediar, conform dispozițiilor articolului 12.

Aprobarea raportului intermediar și a declarației financiare intermediare care însoțesc cererea de plată nu implică în niciun caz recunoașterea eligibilității, a conformității sau a autenticității, integralității și corectitudinii declarațiilor și a informațiilor pe care le conțin.

28.4 Fără a aduce atingere articolului 28.5, plata soldului (plata finală) se efectuează de Comisie în termen de 90 de zile de la data primirii următoarelor documente:

- o cerere de plată semnată, care menționează numele și adresa beneficiarului coordonator, numele și adresa băncii, coordonatele contului bancar și numărul de referință al proiectului;
- declarația financiară finală corespunzătoare întregii perioade de derulare a proiectului și raportul final, conform dispozițiilor articolului 12;
- un raport de audit, dacă este impus de articolul 31.

Aprobarea raportului final și a declarației financiare finale care însoțesc cererea de plată nu implică în niciun caz recunoașterea conformității sau a autenticității, a integralității și a corectitudinii declarațiilor și a informațiilor pe care le conțin.

28.5 Comisia poate suspenda în orice moment termenul de plată prevăzut la articolele 28.2, 28.3 și 28.4, prin notificarea în mod oficial a beneficiarului coordonator că cererea sa de plată nu poate fi onorată, fie datorită faptului că nu respectă dispozițiile acordului de finanțare, fie pentru că nu au fost prezentate documentele justificative corespunzătoare, fie pentru că există îndoieli cu privire la eligibilitatea costurilor declarate în declarația financiară.

Beneficiarul coordonator este notificat cât mai curând posibil cu privire la orice astfel de suspendare, precizându-se motivele care stau la baza acesteia.

Suspendarea intră în vigoare la data la care Comisia trimite notificarea. Perioada de plată restantă începe să curgă din nou de la data la care sunt primite informațiile solicitate sau documentele revizuite sau de la data la care sunt efectuate verificările suplimentare, inclusiv verificările la fața locului. În cazul în care suspendarea depășește două luni, beneficiarul coordonator poate solicita o decizie a Comisiei cu privire la continuarea sau nu a suspendării.

În cazul în care termenul de plată a fost suspendat ca urmare a respingerii unuia dintre rapoartele tehnice sau a uneia dintre declarațiile financiare, iar noul raport sau noua declarație depus(ă) este de asemenea respins(ă), Comisia își rezervă dreptul de a rezilia acordul de finanțare în conformitate cu articolul 18.3.1 litera (c), cu efectele descrise la articolul 18.4.

- 28.6 Comisia efectuează plăți în euro (EUR).
- 28.7 Toate plățile se efectuează în contul bancar al beneficiarului coordonator. Orice modificare a contului trebuie comunicată imediat Comisiei.
- 28.8 Costurile transferului sunt suportate astfel:
 - costurile de transmitere facturate de banca Comisiei sunt suportate de Comisie;
 - costurile de primire facturate de banca unui beneficiar sunt suportate de beneficiar;
 - toate costurile aferente repetării unui transfer din cauza uneia dintre părți sunt suportate de partea care a cauzat repetarea transferului.
- 28.9 Plata se consideră efectuată în ziua în care este debitată din contul bancar al Comisiei.
- 28.10 La expirarea termenelor de plată prevăzute la articolele 28.2, 28.3 și 28.4 și fără a aduce atingere articolului 28.5, beneficiarii au dreptul la plata unei dobânzi pentru plata întârziată la rata aplicată de Banca Centrală Europeană pentru principalele sale operațiuni de refinanțare în euro („rata de referință”), majorată cu trei puncte și jumătate. Rata de referință este rata în vigoare în prima zi a lunii în care expiră termenul de plată, astfel cum a fost publicată în seria C a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*.

Primul paragraf nu se aplică în cazul în care toți beneficiarii sunt state membre ale Uniunii, inclusiv autorități regionale și locale și alte organisme publice care acționează în numele și în contul statului membru în sensul prezentului acord de finanțare.

Suspendarea termenului de plată în conformitate cu articolul 28.5 nu poate fi considerată plată întârziată.

Dobânda pentru plata întârziată acoperă perioada cuprinsă între ziua următoare scadenței de plată, până la și inclusiv data plății efective, conform articolului 28.9. Dobânda de plătit nu este luată în considerare la stabilirea contribuției financiare a Uniunii la proiect în sensul articolului 23.

Prin derogare de la primul paragraf, atunci când dobânda calculată este mai mică sau egală cu 200 EUR, aceasta se plătește beneficiarului coordonator numai în urma depunerii unei cereri în termen de două luni de la primirea plății întârziate.

- 28.11 Dacă o sumă este plătită necuvenit beneficiarului coordonator sau se justifică recuperarea în conformitate cu termenii acordului, beneficiarul coordonator se angajează să ramburseze Comisiei suma în cauză, în condițiile și în termenul specificate de aceasta.
- 28.12 Dacă plata nu a fost efectuată până la data stabilită în nota de debit, suma datorată este purtătoare de dobândă la rata stabilită la articolul 28.10. Dobânda pentru plata întârziată acoperă perioada cuprinsă între ziua următoare scadenței de plată, până la și inclusiv data la care Comisia primește efectiv plata integrală a sumei datorate.
Orice plată parțială acoperă în primul rând taxele și dobânzile pentru plata întârziată și apoi principalul.
- 28.13 Cheltuielile bancare ocazionate de rambursarea sumelor datorate Comisiei sunt suportate integral de beneficiarul coordonator.
- 28.14 În temeiul articolului 299 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia poate adopta, în scopul recuperărilor sau al sancțiunilor financiare, o decizie care constituie titlu executoriu pentru a impune obligații pecuniare altor persoane decât statele.
- 28.15 Dacă plata nu se efectuează în termenul stabilit, sumele datorate Comisiei pot fi recuperate prin compensarea lor cu orice sume datorate beneficiarului coordonator, după informarea în acest sens a beneficiarului coordonator prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau printr-un document echivalent, sau prin încasarea garanției financiare furnizate în conformitate cu articolul 28.2. În circumstanțe excepționale, justificate de necesitatea de a proteja interesele financiare ale Uniunii, Comisia poate efectua recuperarea prin compensare înainte de data scadență a plății. Nu este necesar acordul prealabil al beneficiarului coordonator.

Articolul 29 - Declarația financiară

- 29.1 Declarațiile financiare se prezintă odată cu rapoartele intermediare și finale. Ele trebuie să corespundă perioadei acoperite de raportul tehnic respectiv. Declarațiile financiare intermediare sau finale trebuie să includă o declarație consolidată, precum și o defalcare a sumelor imputate de fiecare beneficiar. În plus, cererea de plată finală trebuie să conțină o declarație financiară recapitulativă, care trebuie să includă o declarație financiară consolidată și o defalcare a sumelor declarate de fiecare beneficiar, agregând declarațiile financiare deja prezentate anterior și indicând veniturile menționate la articolul 23.4 litera (a) pentru fiecare beneficiar.
- 29.2 Declarațiile financiare trebuie prezentate în conformitate cu orientările puse la dispoziție de Comisie. O copie a acestora se transmite Comisiei și o copie echipei externe de monitorizare desemnate de Comisie.
- 29.3 Beneficiarul coordonator certifică faptul că informațiile conținute în cererile de plată sunt complete, fiabile și adevărate, că documentele financiare prezentate Comisiei sunt conforme cu dispozițiile comune menționate, costurile declarate reprezintă costurile reale și toate veniturile au fost declarate.
- 29.4 Documentele justificative privind cheltuielile (de exemplu facturi) nu trebuie să fie anexate la declarația financiară. Cu toate acestea, beneficiarul coordonator furnizează Comisiei, la cerere, toate detaliile, inclusiv facturile, necesare pentru evaluarea cheltuielilor și a raportului de activitate corespunzător.
- 29.5 În declarația financiară se utilizează numai moneda euro (EUR).

Beneficiarii care dețin conturi generale în altă monedă decât euro trebuie să convertească în euro costurile suportate în alte monede, folosind rata de schimb aplicată de Banca Centrală Europeană în prima zi lucrătoare a anului în care se plătește cheltuiala respectivă. Aceeași regulă de conversie se aplică și veniturilor proiectului.

Beneficiarii care dețin conturi generale în euro trebuie să convertească în euro costurile suportate în alte monede în conformitate cu practicile lor contabile uzuale.

- 29.6 În afara cerințelor de raportare prevăzute la articolele 12, 28 și 29.1, în cazul proiectelor la care contribuția UE este mai mare de 5 milioane EUR și perioada de implementare stabilită la articolul 2 din dispozițiile speciale depășește 18 luni, beneficiarul coordonator informează Comisia, până la data de 30 noiembrie a fiecărui an, cu privire la cheltuielile cumulate suportate de beneficiari de la data de începere a acțiunii. Aceste informații sunt necesare pentru scopurile contabile ale Comisiei și nu pot fi utilizate pentru a stabili valoarea finală a finanțării.

Articolul 30 - Taxa pe valoarea adăugată

Taxa pe valoarea adăugată plătită de beneficiari este eligibilă, cu următoarele excepții:

- (a) activități impozitate sau activități scutite cu drept de deducere;
- (b) activități începute în calitate de autoritate publică de către beneficiar, în cazul în care acesta este un stat, autoritate regională sau locală sau un alt organism de drept public.

Articolul 31 - Audit financiar independent

- 31.1 Atunci când contribuția maximă a Uniunii stabilită în dispozițiile speciale depășește 300 000 EUR, declarația financiară finală prezentată Comisiei trebuie verificată de un auditor independent, desemnat de beneficiarul coordonator.
- 31.2 Auditorul trebuie să verifice conformitatea cu legislația națională și cu normele contabile și să certifice faptul că toate costurile suportate sunt conforme cu prezentul acord de finanțare. De asemenea, auditorul trebuie să verifice sursele de finanțare ale proiectului, în special faptul că respectiva cofinanțare nu provine din alte instrumente financiare ale Uniunii. Activitatea desfășurată trebuie să fie conformă cu orientările furnizate de Comisie și în formatul specificat de acestea.

Articolul 32 - Audit realizat de instituțiile UE

- 32.1 Comisia sau orice reprezentant autorizat de aceasta pot audita beneficiarul coordonator sau un beneficiar asociat în orice moment în decursul implementării proiectului și timp de cinci ani de la efectuarea plății finale a contribuției Uniunii, conform articolului 28.4.
- 32.2 Auditul se efectuează în mod confidențial.
- 32.3 Comisia sau orice reprezentant autorizat de aceasta trebuie să aibă acces la documentația necesară pentru a evalua eligibilitatea costurilor beneficiarilor, precum facturi, extrase din statul de plată, ordine de achiziție, dovezi de plată, fișe de pontaj și orice alte documente utilizate la calcularea și prezentarea costurilor.

- 32.4 Comisia ia măsurile adecvate pentru a se asigura că reprezentanții săi autorizați tratează în mod confidențial informațiile la care au acces sau care le sunt furnizate.
- 32.5 Comisia poate verifica modul în care beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați utilizează contribuția financiară din partea Uniunii.
- 32.6 Informațiile cu privire la constatările auditului sunt trimise beneficiarului coordonator. Beneficiarul coordonator poate comunica Comisiei orice observații ale beneficiarilor în termen de o lună de la primirea informațiilor privind auditul. Comisia poate decide să nu ia în considerare nicio observație trimisă după expirarea termenului respectiv.
- 32.7 Pe baza concluziilor auditului, Comisia ia măsurile pe care le consideră necesare, inclusiv emiterea unui ordin de recuperare integrală sau parțială a plăților pe care le-a efectuat.
- 32.8 Curtea de Conturi poate verifica, conform propriilor proceduri, modul în care a fost utilizată contribuția financiară a Uniunii în cadrul prezentului acord de finanțare. În temeiul Regulamentului (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului⁶ și în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului⁷, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua, de asemenea, verificări și controale la fața locului în conformitate cu procedurile stabilite de legislația Uniunii în domeniul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene împotriva fraudei și a altor nereguli. După caz, în urma constatărilor formulate cu ocazia acestor controale, Comisia poate adopta decizii de recuperare.
- 32.9 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați se angajează să permită personalului Comisiei și persoanelor autorizate de aceasta accesul la amplasamentele sau sediile lor în care se derulează proiectul și la toate documentele referitoare la gestiunea tehnică și financiară a acestuia. Accesul persoanelor autorizate de Comisie poate face obiectul unor acorduri de confidențialitate care urmează să fie încheiate între Comisie și beneficiarul coordonator.
- 32.10 Aceste verificări pot fi inițiate în termen de cinci ani de la efectuarea plății finale menționate la articolul 28.4.
- 32.11 Verificările se efectuează în mod confidențial.
- 32.12 Beneficiarul coordonator și beneficiarii asociați oferă asistență adecvată Comisiei sau reprezentanților autorizați ai acesteia.
- 32.13 Curtea de Conturi și Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) dispun de aceleași drepturi ca și Comisia în temeiul prezentului articol, în special dreptul de acces și de asistență în scopul realizării de verificări, audituri și investigații.

Articolul 33 - Ajutoare de stat

Orice ajutor acordat de stat sau prin intermediul unor resurse de stat pentru proiectul care face obiectul prezentului acord trebuie să fie conform cu normele stabilite la articolele 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

⁶ JO L 292, 15.11.1996, p. 2.

⁷ JO L 136, 31.5.1999, p. 1.

